

## נשים מרוויחות פחות - וזה גם באשמתן

שלחו להדפסה

גם ביום האישה 2016 - נשים משתכרות הרבה פחות מגברים, עם פערי שכר של 33%. באילו ענפים הפערים הכי גדולים, היכן נמצא את השיעורים הנמוכים ביותר של בעלות תפקידים בכירים, ומה העובדות יכולות לעשות כדי לשנות את תמונת המצב העגומה?  
בילי פרנקל ומורן אזולאי

מצבן של הנשים בשוק העבודה הישראלי ממשיך לדשדש גם ביום האישה הבינלאומי לשנת 2016, עם פערים של לא פחות מ-33% בשכר לעומת הגברים. באילו ענפים פערי השכר הכי גדולים, באילו נמצא את השיעורים הנמוכים ביותר של נשים בתפקידי ניהול, מה עשויות להיות הסיבות לפערים אלו וכיצד ניתן לפתור אותם?

לחצו כאן  
להגדיל הטקסט

- [העובדות משתוות לגברים בגלל הרעה בשוק העבודה](#)
- [נשים: רק 29% מהסגל הבכיר באוניברסיטאות](#)
- [שוויון מגדרי בעבודה - רק בעוד 80 שנה](#)

נתונים שליטטנו לרגל יום האישה מעלים תמונת מצב עגומה למדי, הן באשר לפערי השכר בין המינים והן באשר לאפשרויות הקידום של נשים לעמדות בכירות. צפו בדיון שערכנו באולפן בהשתתפות מייסדת ויו"ר המרכז האקדמי פרס עפרה אלול, פרופ' פאדיה נאסר אבו-אלהיג'א מבית הספר לחינוך באוניברסיטת תל אביב ושחר חי, כתבת החינוך של ynet.



צפו בדיון בהנחיית אלכסנדרה לוקש ומורן אזולאי

## פערי השכר הגדולים ביותר: בהיי-טק

נתונים שפרסמה השבוע הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה מעלים כי [השכר הממוצע של נשים נמוך בכ-33% לעומת גברים](#), עם 7,439 שקל לאישה לעומת 11,114 שקל לגבר. בחישוב ההכנסה החצינית הפער מצטמצם ל-27.9% (5,715 שקל לנשים ו-7,927 שקל לגברים). עצמאיות מרוויחות 8% יותר מנשים שכירות - 6,847 שקל ברוטו לחודש, בעוד שעצמאים מרוויחים 12,454 שקל ברוטו בחודש - 10.8% יותר משכרו של גבר שכיר.

מנתוני חוקרי מוסד שורש למחקר חברתי כלכלי, עולה כי פערי השכר המגדריים בישראל הם מהגבוהים בעולם המפותח. החוקרים שגית אזארי-ויזל ופרופ' דן בן-דוד, מצאו ששכר הגברים השכירים במשרה מלאה היה גבוה ב-22% משכר הנשים ב-2011, נתון הגבוה בשליש מהממוצע במדינות ה-OECD. עם זאת מצוין, כי פערי השכר במרבית המדינות המפותחות נמצאים במגמת ירידה במהלך העשור האחרון וכך גם בישראל, כאשר ממאסר 2001 הצטמצמו פערי השכר ביותר מחמישית.



(shutterstock)

בבחינת הפערים לפי ענפים שבוצעה באמצעות חברת עוקץ מערכות עולה, כי נכון ל-2015 הפער הגדול ביותר נמצא בהיי-טק - 48.11%, כלומר השכר המשולם לגברים בענף הוא כמעט כפול לעומת הנשים. יש לשים לב כי נתוני השכר בענף התבססו על כלל העובדים בו בתפקידים שונים וכי חלק מהפער נובע מן העובדה כי נשים מהוות רק 26% מהשכירים בתפקידי הליבה של ההיי-טק, כפי שדיווח השבוע משרד האוצר.

במקום השני נמצאו עובדי הנהלה זוטרה - עם פער של כ-40%, ובשלישי פקידות בכירה - עם פער של 33%. עוד ברשימה - קניינות עם פער של כ-30%, תעשיית המזון וענף הסיעוד עם פער שנע סביב 28% וענף המכירות עם כ-22% בשכר הבסיס. בעריכת דין וראיית חשבון נמצא פער של כ-11% בכל אחד והפער הנמוך ביותר נמצא בקרב אדריכלים - כ-5%.

#### פערי שכר בין גברים לנשים - 2015

| תחום              | שכר נשים | שכר גברים | פער    |
|-------------------|----------|-----------|--------|
| היי-טק כללי       | 10,600   | 15,700    | 48.11% |
| הנהלה זוטרה       | 9,400    | 13,100    | 39.36% |
| פקידות - כללי     | 5,500    | 7,300     | 32.73% |
| סיעוד             | 4,600    | 5,900     | 28.26% |
| הנדסה אזרחית      | 10,000   | 12,800    | 28.00% |
| מכירות (שכר בסיס) | 4,500    | 5,500     | 22.22% |
| הנהלת חשבונות     | 6,800    | 7,900     | 16.18% |
| עריכת דין         | 8,000    | 8,950     | 11.88% |
| ראיית חשבון       | 8,100    | 9,000     | 11.11% |
| אדריכל            | 10,200   | 10,700    | 4.90%  |

עוקץ מערכות עוסקת באספקת פתרונות ממוחשבים בתחום כוח האדם. לצורך ביצוע הסקר, נבחר גובה השכר כפי שהופיע בתלושי השכר שהופקו ל-13,300 עובדים ועובדות במהלך 2015 של עובדים ועובדות בעלי ותק של עד 5 שנות ניסיון. הנתונים כללו מדגם של כלל העובדים באותו הענף, בתפקידים שונים, ללא רכיבי שכר נוספים כגון שעות נוספות, מענקים ועמלות. עמי ברגמן, מנכ"ל משותף בחברה, סבור כי קיימים פערים בין גברים לנשים המועסקים בתפקיד זהה וכי בשכר רכיבי שכר נוספים - הם אף היו מטפסים.

#### פחות נשים בוחרות במקצועות מתגמלים

אחת הסיבות לפערים היא העובדה כי יותר נשים מועסקות במקצועות בשכר נמוך יותר. כך למשל במקצועות ההנדסה, הנחשבים למתגמלים יחסית - יש לנשים תת ייצוג מובהק. זהר וולפרט כהן, מנכ"לית SCE המכללה האקדמית על שם סמי שמעון, מציינת כי עובדה זו משליכה על יכולת השתכרותן בעתיד.

"פחות מ-30% מהסטודנטים למקצועות ההנדסה הן למעשה סטודנטיות", היא מספרת. "ההסבר לכך טמון בין היתר, בחסמים כמו דעות קדומות על המקצוע כגברי, תרבות ארגונית מפלה ותפיסות חברתיות. כל אלה יוצרים עבור נשים תקרת זכוכית תפיסתית המונעת מהן להאמין ביכולות ובכישורים שלהן ולבחור ללמוד את התחום".



(צילום: Shutterstock)

בסקר שערכה חברת גיאוקטוגרפיה עבור המכללה בקרב מדגם מייצג מקרב האוכלוסייה היהודית של 500 גברים ונשים בגילאי 18 ומעלה, נבחנו עמדות הציבור באשר לסיבות שבגללן גברים בוחרים יותר מנשים בלימודי הנדסה. 30% סברו כי נשים מעדיפות תחומי לימוד המאפשרים שילוב בין קריירה לגידול ילדים ו-20% שהן מעדיפות תחומים הומניים. עם זאת, 12% הביעו מודעות להטיות חברתיות וציינו כי מערכת החינוך אינה מעודדת נשים ללמוד מקצועות ראליים, כאשר בחלוקה מגדרית יותר נשים ציינו את הסיבה הזו.

## הנשים בישראל

### מרוויחות 7,439 שקל, יולדת בגיל 27.5 / עומרי אפרים ומיכל מרגלית

לרגל יום האישה הבינלאומי פרסמה הלמ"ס נתונים על מצב הנשים בארץ. בסוף 2014 חיו בישראל 3,042,900 נשים בנות 15 ומעלה. ההכנסה החודשית הממוצעת של אישה שכירה הייתה 7,439 שקל לעומת 11,114 שקל לגבר שכיר

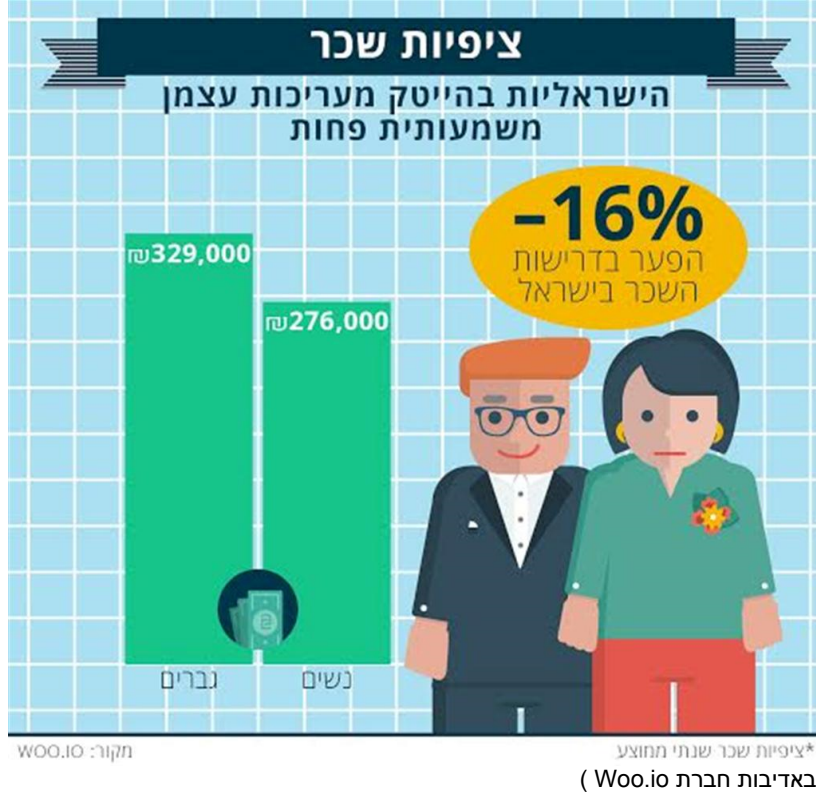
[לכתבה המלאה](#)

הסקר גילה גם מודעות של הציבור לבעיה, כאשר כ-90% סבורים שקיימים פערי שכר בין גברים לנשים, וכ-75% שפערים גבוהים - אך תוך התפלגות חדה בין 75% מהנשים שסברו כך, לעומת 45% מהגברים. באשר לדרכים לצמצום הפערים, 32% המליצו ליצור תרבות אירגונית שתאפשר לנשים לשלב קריירה מתגמלת עם גידול ילדים, 26% מתן תמריצים ממשלתיים לחברות שמעודדות שוויון בשכר, 19% ציינו תכניות להעצמת נשים ופיתוח תחושת מסוגלות בגילאים צעירים ו-17% - הכוונה למקצועות רווחיים כבר במערכת החינוך.

## מצפות להרוויח פחות

אבל הפערים ניכרים פעמים רבות באותם התפקידים עצמם. ברגמן מספר כי "משיחות שערכתי עם מעסיקים במשק, חלקם מצדיקים את השכר הנמוך בהנחת העבודה שלהם כי נשים נתפסות כמפרנסות משניות ולכן ניתן לשלם להן פחות. בנוסף כמו כן, נוצר מצב בו אימהות משלמות קנס על אימהותן: ההכרח לצאת מוקדם מהעבודה ולאסוף את הילדים מאלץ רבות לסיים לעבוד מוקדם יותר וכתוצאה הן גם מרוויחות שכר נמוך יותר".

ואם לא די בדעות הקדומות של המעסיקים ובחלוקת העבודה הלא שוויונית ברוב המשפחות - קיים משתנה נוסף שמשפיע על שכרן של נשים והוא הציפיות שלהן עצמן. בדיקה שערכה חברת Woo.io באמצעות בחינת נתוני שהזינו אלפי מחפשי עבודה, העלתה כי נשים בהיי-טק בישראל מצפות להרוויח 276,000 שקל בשנה, שהם כ-23 אלף שקל בחודש, בעוד שציפיות השכר של הגברים עומדות על 328 אלף שקל בשנה. מדובר בפער של 16%, שנמצא גם בציפיות השכר של נשים וגברים בהיי-טק בארה"ב.



גם בבחינת העדפות העובדים בתפקיד נמצאו הבדלים בין המינים. אמנם גם גברים וגם נשים ציינו כסף כמשתנה החשוב ביותר, אבל ניכר, כי לנשים חשוב יותר מיקום העבודה מאשר התפקיד שימלאו, וכן איזון בחיים ותנאי עבודה מאשר סוג הטכנולוגיה בה יעסקו.

### פחות מנהלות ממנהלים

מסקר שערכה חברת המידע העסקי CofaceBdi עולה כי 25% מהנשים סבורות ששכרן נמוך יותר משכרו של גבר באותו תפקיד, כלומר אחת מכל 4 נשים. עוד עולה מהנתונים, כי הדרך של נשים לעמדות בכירות בעלות שכר גבוה עדיין רחוקה, שכן שיעור הנשים המנהלות בחברות הציבוריות מדשדש סביב 6% מכלל המנהלים בחברות הציבוריות.

המחקר בחן 539 חברות ציבוריות בישראל ומצא בהן 33 מנכ"ליות בלבד. שיעור היו"רות נותר דומה לאשתקד - 2.8%. הענפים בהם חלו עליות משמעותיות בייצוג הנשים הבכירות בהשוואה לשנה הקודמת היו טכנולוגיה, מדיה ותקשורת, תחבורה ותשתיות ואנרגיה - ששיעור המנהלות בהם כיום עומד על כ-25%. הענף עם השיעור הגדול ביותר של מנהלות הוא תקשורת ומדיה - עם 21% מנהלות לעומת 14% אשתקד. בענף הפיננסים והביטוח ירד שיעור המנכ"ליות מ-19% ל-18%, והענפים עם שיעור המנהלות המזערי ביותר הם התעשייה, תיירות, וכן חיפוי נפט וגז, השקעה ואחזקות.



(צילום: shutterstock)

בעסקים הקטנים והבינוניים נמצאו נתונים מעט טובים יותר, עם 64 מנכ"ליות מתוך 960 חברות שנבדקו - שיעור של 6.7%. בפילוח לפי סוג העסקים נמצא, כי שיעור המנהלות הגדול ביותר הוא במו"פ - 10%, ואילו הנמוך ביותר בקרב קבלנים - 3%. "ככל שהחברה הישראלית תהיה יותר שוויונית ולא תראה באישה מפרנסת שניה, כך נראה יותר נשים בעלות עסקים עצמאיים בכל תחום ויותר נשים שמתברגות לתפקידים בכירים בחברות הגדולות", מסרה תהילה ינאי מנכ"לית משותפת ב-CofaceBdi.

### ב-33% מהחברות בעולם אין נשים בהנהלה

בעולם המצב לא הרבה יותר טוב - ממחקר שערכה פירמת רואי החשבון פאהן קנה ושות' Grant Thornton ישראל, עולה כי רק ברבע מהחברות העסקיות (24%) ניתן למצוא נשים המאיישות את תפקידי הניהול הבכירים - שיעור שנותר יציב על כנו זה מספר שנים. בנוסף - ב-33% מהחברות אין נוכחות נשית כלל בעמדות בכירות.

המחקר נערך במחצית השנייה של

2015 בקרב 5,520 מנהלים בדרגי

מנכ"ל, דירקטור, יו"ר ומנהלים בכירים אחרים מכל ענפי הכלכלה ב-36 כלכלות מובילות בעולם.

לדברי רו"ח אילנית הלפרין, שותפה בחברה, עסקים עם צוותי עובדים מגוונים ונוכחות נשים

בעמדות בכירות משיגים ביצועים גבוהים יותר.

על מנת לאפשר זאת, היא ממליצה לבנות משרות מושכות לנשים הכוללות גמישות בחלוקת הזמן

והשקעה בתוכניות חניכה של נשים על ידי נשים אחרות שהתקדמו בסולם הארגוני. לצד זאת היא

קוראת גם לנשים עצמן "לצאת ממשבצת תפקידיהן הפורמליים ולקרוא תגר על ההטיות המגדריות

בתוך ארגונים ומחוץ להם".

## בכתבה המצולמת השתתפה שחר חי

תגיות: נשים | שכר | יום האישה

[חזרה](#)